

Varstvo otrok v času epidemije koronavirusa

Šole in vrtci so zaprli svoja vrata, kar predstavlja za številne starše veliko težavo. Kdo bo varoval otroke, če morata starša na delo? Smemo starši pustiti otroke same doma? Kako opravljati delo na domu, medtem ko so otroci doma? To je le nekaj dilem, s katerimi se soočajo starši v teh dneh. V nadaljevanju vam predstavljamo nasvete, ki vam bodo v pomoč pri iskanju odgovorov na vaša vprašanja.

Kdaj je otrok lahko sam doma?

Slovenska zakonodaja ne določa starosti, pri kateri je otrok lahko sam doma, kar pomeni, da o tem odločajo starši sami. Starši morajo pri tem upoštevati otrokovo zrelost, odgovornost in samostojnost. Treba je torej presojati vsakega otroka posebej. Priporočljivo je, da otrok zna gledati na uro in ima razvit občutek za tek časa, da zna uporabljati telefon in pozna pomembne telefonske številke, si zna pripraviti preprost obrok, zna zakleniti vrata ...

Najbolje je, da starši otroka postopoma privajajo na samostojnost in odgovornost. Pomembno je tudi, da starši skupaj z otrokom, ki ostane sam doma, naredijo načrt, kaj bo otrok v tem času počel.

Lahko opravi šolske obveznosti, pripravi obrok, tudi opravi gospodinjska dela upoštevajoč njegovo starost in zmožnosti.

Pri presoji tega, ali naj otrok ostane doma, je treba upoštevati tudi zakonsko dolžnost, da morajo starši skrbeti za življenje in zdravje svojih otrok, jih varovati, negovati in vzgajati ter nadzorovati. Starši morajo svojim otrokom omogočiti zdravo rast, skladen osebni razvoj in usposobitev za samostojno življenje in delo.

Ali so starši upravičeni do odsotnosti z dela, ker ni šole in vrtca?

Pomembno je, da je eden od zaposlenih staršev upravičen do odsotnosti z dela in do nadomestila zaradi nemožnosti opravljanja dela zaradi varstva otroka (zaradi zaprtja vrtcev in osnovnih šol - t.i. višjo silo). Odsotnost z dela je mogoča samo pod pogojem, da drugi starš ne more zagotoviti varstva ter da gre za otroka do vključno petega razreda osnovne šole. O odsotnosti zaradi višje sile je treba pisno obvestiti delodajalca. Po Zakonu o delovnih razmerjih je delavec upravičen do nadomestila v višini 50 % plače. V skladu s sprejetim Zakonom o interventnih ukrepih za zajezitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljane in gospodarstvo, pa je delavec, ki ga ni na delo zaradi višje sile, od 13.3.2020 do 31.5.2020 upravičen do nadomestila v višini 80 % osnove, pri čemer nadomestilo plače ne sme biti nižje od minimalne plače.

Na koga se lahko obrnemo za nujno varstvo otrok?

Vlada RS je 15.3.2020 sprejela sklep o prepovedi zbiranja ljudi v zavodih s področja vzgoje in izobraževanja ter univerzah in samostojnih zavodih, s katerim je ukinjeno kakršnokoli organizirano varstvo otrok. Od 16.3.2020 so vse vzgojno-izobraževalne ustanove v Sloveniji zaprte. Organizirano je le nujno varstvo otrok. Do tovrstnega varstva otrok so upravičeni zgolj starši predšolskih otrok in učencev od 1. do 5. razreda, in sicer izključno za otroke, katerih starši opravljajo delo v organizacijah, ki so nujne za delovanje družbe in države v izrednih razmerah (npr. zdravstveni delavci, zaposleni v civilni zaščiti, domovih za starejše občane, vojski in policiji in v drugih službah, ki so pomembne za oskrbo prebivalstva). Dodatni pogoj je, da morata biti oba starša zaposlena v eni od naštetih organizacij in imata oba razporeditev dela v isti izmeni. Od delodajalca je potrebno pridobiti ustrezno potrdilo, da starša delala v nujni službi.

Starši, ki otrok ne morejo pustiti samih doma in imajo otroke sicer vključene v vrtec ali osnovno šolo, lahko za podatke o varstvu kontaktirajo tudi vodstvo vrtca ali šole, lahko pa se obrnejo tudi na svojo občino. Pomembno je poudariti, da naj v tem času stari starši ne varujejo vnukov, ker starejši ljudje sodijo v rizične skupine za okužbe z novim koronavirusom.

Za nujne primere varstva otrok, ki niso v javnih vrtcih in šolah, se lahko obrnete tudi na Zveze prijateljev mladine Moste Polje (koordinatorka: vodja projektov za mladostnike Nina Balent – telefon: 040 191 169, e-naslov: nina.balent@zpmmoste.net).

Kako opravljati delo na domu, če so otroci doma?

Starši, ki delate na domu in imate ob tem tudi otroke doma, si lahko nekoliko olajšate razmere, če se dobro organizirate, kolikor je to v danih razmerah le mogoče. Starša naj se med sabo najprej pogovorita o tem, ob katerih urah v dnevu bosta imela delovne obveznosti. Potrebno si je tudi pripraviti prostor za delo, najbolje je, da se delo opravlja v sobi, ki je ločena od preostalih družinskih članov. Starša naj se pogovorita o delitvi gospodinjskih del in načrtujeta obroke in nakupe hrane vnaprej. Otrokom naj starša v skladu s starostjo otrok pojasnita, kakšna so pravila, ko starša delata. Otroci, ki hodijo v šolo, imajo svoje delo, torej šolske obveznosti v skladu s šolo na daljavo. Poleg tega otroci lahko opravljajo tudi gospodinjska dela, v skladu s svojo starostjo in zmožnostmi. Starši pa naj ne pozabijo na sprostitev in gibanje njih samih in pa tudi otrok.

Imate vprašanja?

Prosimo, kontaktirajte nas na:

✉ e-pošta: skode@ARAG.si

Dodajamo nekaj povezav na kratkočasne vsebine za otroke:

- <https://www.zmajcek.net/>
- http://www.piki.si/revija_zastoni.htm
- <https://otroski.rtvsllo.si/firbcologi/>
- <http://www.lgl.si/si/predstavitveni-video>
- <https://www.hisaotrok.si/predstave-na-daljavo/>
- <https://www.he.si/e-ksperimenti>
- <https://zalozba-zala.si/brezplacne-eknjige/>